

Natuurweidekrant

Vereniging van biologisch melkveehouders in Nederland

VERBINDING

Een nieuw jaar met een opdracht:
Met de kostprijs de keten in

Vorig jaar is het begin gemaakt, om samen met verschillende ketenpartijen een praktische kostprijs te berekenen. Nu de vervolgstappen voor de langere termijn. Het komt er op aan om slim verbindingen te leggen met ketenpartijen en maatschappelijke groepen, die ook oog hebben voor duurzame beloningen. Het kan niet zo zijn dat duurzame landbouw betekent dat er geen faire arbeidsbeloning tegenover staat. Dit is nu wel het geval en dit maakt ons boos en het is unfair...

Hoe komt ons doel een faire melkprijs nou dichterbij?

Niet met boosheid of stakingen maar met een onderbouwd verhaal en ga oprechte verbinding aan met marktpartijen welke samen met ons willen optrekken met hetzelfde verhaal.

Iedereen verdient een faire vergoeding voor zijn inspanningen. Alleen zijn de marges nu niet evenredig verdeeld over de keten. Een van de pijlers van duurzaam produceren is eerlijk verdelen van de toegevoegde waarde.

Verbinding met krimp en rek tot aan de consument is mijn oprechte wens. Vanuit vitale en gezond enthousiasme is de positieve energie die nodig is om **een eigen faire melkprijs te verdienen ...**

Kees van Zelderen

MET DE KOSTPRIJS DE KETEN IN

Kees van Zelderen: 'Ik heb Herman Wijffels ontmoet. Hij is ook lid van de Bioraad en zijn verschijning en zijn woorden hebben diepe in

druk op me gemaakt. Je weet dat hij het huidige kabinet samengebracht heeft, je leest stukken van hem in de krant en dan opeens ontmoet je hem. Hij heeft visie. Zo vertelde hij dat de bio-landbouw nu in de derde ontwikkelingsfase is beland. Fase 1 was de protestfase uit de jaren zeventig: bio-boeren waren tegen kunstmest en tegen bestrijdingsmiddelen. De tweede fase bestaat uit de voorlopersfunctie die de bio-landbouw de afgelopen 10 jaar gehad heeft: de kraamkamerfase en nu belanden we in de fase dat we verbindingen moeten aangaan met andere groepen in de samenleving die echt verduurzaming willen. Landbouw blijft de drager van de samenleving. De bio-landbouw wordt of is al drager van een nieuwe duurzame cultuur'. De nieuwe aanpak van de kostprijsberekening zoals de Natuurweide dat nu opgezet heeft is een voorzichtige invulling van die derde fase.

Als je wilt uitleggen aan de rest van de zuivelketen en aan de rest van Nederland wat de kostprijs van melk is, dan zul je deze eerst moeten berekenen en hierbij de rest van de keten en andere belanghebbenden bij betrekken, zodat er draagvlak voor ontstaat. Dat was het grondidee achter deze nieuwe manier van kostprijsberekening, ook al eerder toegepast in de biologische varkensvleesketen en nu ook toegepast bij biologische geitenzuivel en biologische eieren. Op initiatief van ketenmanager Maurits Steverink is een groep van belanghebbenden geformeerd en deze groep heeft samen met WUR en adviseurs de afwegingen gemaakt en berekeningen uitgevoerd. De werkgroep bestond uit Kees van Zelderen namens de Natuurweide, Gerrit Heusinkveld, namens de veevoederfabriekanten, Jan Zomerdijk en Ben Wevers als melkverwerkers, Marre Loefs namens de Triodos bank en Bart IJntema namens de Rabobank. Michel de Haan van WUR heeft de berekeningen uitgevoerd en samen gewerkt met Kees Water (mede namens DLV Edit Finke).

Onder voorzitterschap van de ketenmanager hebben de partijen consensus bereikt. Een bank heeft een andere manier van rekenen dan een verwerker of een boer. Maar in dit overleg hebben de verschillende partijen consensus bereikt over de doelen en de uitgangspunten van de berekening. Dit is de praktische kostprijs van biologische melk.

Dit project heeft een aantal doelen:

- Consensus bereiken over methodiek
- Het verzamelen en benutten van praktijkinformatie van melkveebedrijven
- Hoogte van praktische kostprijs bepalen
- Eigen bedrijfsvoering verbeteren door bewustwording van de grootste kostenposten.
- draagvlak creëren in de hele keten voor een praktische kostprijs: melkveehouders moeten deze prijs ontvangen anders kan het bedrijf niet blijven bestaan en doorontwikkelen op de lange termijn.

De berekening heeft de volgende uitgangspunten:

- Bedrijf met 500.000 kg melk en 75 koeien. Dat is iets groter dan nu gemiddeld (350.000 kg melk) maar er is met een groei rekening gehouden
- Productie is 9000 kg melk per ha op 55 ha. Er is geen rekening gehouden met inkomsten uit neventakken
- Van de grond is 40 ha eigendom (73%) en 15 ha pacht (27%).
- 50 ha grasland; 5 ha maïs
- Dag en nacht weiden; 3 kg ds bijvoeren

Kosten	
1. Voer	9.8
2. Vee	3.5
3. Gewas	0.7
4. Arbeid ondernemer	9.8
5. Loonwerk	4.1
6. Werktuigen en installaties	8.1
7. Bouwwerken	7.3
8. Brandstoffen, smeermiddelen, materialen	1.7
9 Kosten van grond (pacht, waterschap ea)	2.7
10. Quotumkosten	2.5
11. Algemene kosten, water&energie	4.7
12. Betaalde rente	5.0
Totaal kosten (A)	59.9

Totaal kosten (A)	59.9
Inkomsten anders dan melk (B)	
13. Verkoop vee en slachtpremie	4.5
14. Overige opbrengsten als vergoedingen of voerverkoop	0
Praktische biologische kostprijs	55.4

Op basis van deze uitgangspunten zijn praktijkcijfers van DLV, Ekopart, LEI, (mengvoer)industrie, expertkennis, normen KWIN verwerkt tot de kostprijsberekening in euro-centen per kg melk (zie tabel hierboven).

Een praktische kostprijs van 55,4 cent. Het rekenmodel is dynamisch; als er iets verandert dan kan vrij eenvoudig de praktische kostprijs aangepast worden. Michel de Haan heeft gekeken naar enkele wijzigingen en de effecten berekend:

Onderdeel	verandering	Effect kostprijs
Krachtvoerprijs	stand 40 ct/kg -> ± 10%	± 1 ct / kg melk
Pachtprijs	€650 -> ± €150/ha	± 0.5 ct / kg melk
Verkoopprijs vee	€520 -> ± 10%	± 0.4 ct / kg melk
Rente VV	5% -> ± 1%	± 1 ct / kg melk
CAO-loon	k€49 -> ± k€5	± 1 ct / kg melk

Ook is helder gemaakt wat effecten van enkele 'keuzes' van de werkgroep waren, zoals:

Invloed bedrijfspremie: - 3.8 cent.

Invloed vergoeding eigen vermogen: + 5 tot + 10 cent.

Invloed van aandeel pacht: als alle grond gepacht zou worden betekent dat een meerprijs van ca. 5 cent.

Conclusies uit het project:

- De deelnemers aan dit overleg hebben consensus bereikt over rekenmethodiek
- Praktische kostprijs ca 55,4 ct; hier zit uiteraard een bandbreedte omheen (± 4 ct)
- Belangrijkste factoren die de prijs bepalen zijn: voer (18%), arbeid (18%), wtk (15%), bouwwerken (13%), rente (9%), loonwerk (7%), quotum (5%)

Hoe nu verder? Je hebt nu een rekenmethode in handen waarmee je de discussie over de prijs aan kan gaan. Nu is het de kunst om met de verwerker naar de retailers toe te gaan en ook daar draagvlak te krijgen voor deze kostprijs. En zoek consumenten die dit willen betalen. Biologische melkveehouders kunnen hun eigen bedrijfssituatie spiegelen aan de praktische kostprijs berekening en bekijken waar er verbeteringen mogelijk zijn. Dit kan eventueel ook in studiegroepverband in het bedrijfsnetwerk van Bioconnect. De contouren van een duurzame economie komen met dit draagvlak zeker naar voren en dat is precies wat de Natuurweide wil met deze kostprijsberekening. We zitten in de 'derde fase van Wijffels'.

Kees van Veluw

WORKSHOPS OP DE BIOVAK

speciaal voor melkveehouders!

Woensdag 21 januari 2009

Grote zaal, 10.30-12.30 uur: Waarden van Biologische Landbouw met presentaties van:

- Jan Douwe van der Ploeg (hoogleraar Plattelands Sociologie)
- Jaap Hoek Spaans (bemiddelaar landbouw en zorg)
- Bob Crebas (oud Marktplaats.nl eigenaar en nu producent van kleding uit plantenvezels).

Aansluitend in Tent 6, 14.30 uur: Vervolg discussie over Bio-landbouw als cultuurdrager

Tent 1, 16.00 uur: Opgewekte Energie, over wind en zon
John Arink en Anne Stijkel

Tent 1, 19.00 uur: Klimaat neutraal produceren: CO2 certificaten handel
Rene Toet

Tent 2, 14.30 uur: Leveren van groene diensten
Anton Stortelder en Jan Duijndam

Tent 2, 16.00 uur: Echt Overijssel: schaalvergroting maar dan anders
Ina Pinxterhuis

Tent 3, 16.00 uur: Faire melkprijs: Kostprijs en verder
Jan de Wit en Kees Water

Tent 5, 14.30 uur: 100 procent biologisch voer
Wim Govaerts

Tent 5, 16.00 uur: Kringlopen sluiten en 100% bio-mest
Udo Prins

Tent 5, 19.00 uur: Familiekudde vraagt om aanpassingen
Jan Paul Wagenaar

Tent 6, 16.00 uur: Pure Graze
Ado Bloemendaal

Donderdag 22 januari 2009

Tent 1, 13.30 uur: Covergisting maakt biologisch duurzaam?
Chris Bomers, Tom Saat, Wijnand Sukkel

Tent 2, 13.30 uur: Boer als beheerder en beheerder als boer
Frans Smeding en Bert Wagenvoort

Tent 3, 11.00 uur: Bedrijfsstrategieën
Edith Finke

Tent 4, 11.00 uur: Subsidiemogelijkheden
Sabine Prink

Tent 5, 15.00 uur: Grondgebonden veehouderij en 100% bio-mest
Wytze Nauta

Tent 6, 11.00 uur: Biologisch KI-programma voor melkvee
Wytze Nauta

Tent 6, 13.30 uur: Rente vrije financieringssystemen
Gerjo Koskamp

Tent 7, 11.00 uur: Vitaliteit van het bedrijf
Herman Lankhorst

Zie www.biovak.nl voor laatste nieuws!

Colofon

Vereniging De Natuurweide

De Natuurweide is de vereniging van biologisch melkveehouders in Nederland.

Vereniging De Natuurweide is de overkoepelende organisatie van de leveranciersverenigingen die aan Ecomel/Campina, Rouveen, Friesland Foods, Hooiammerkaas, Aurora en EkoHolland Melk op Maat rauwe melk leveren.

Zie verder ook: www.denatuurweide.nl

De Natuurweidekrant

De natuurweidekrant is het ledenblad van de Vereniging Natuurweide en verschijnt 4x per jaar in maart, juni, september en december.

Redactie Natuurweidekrant

Simon Galema, Sjoerd de Hoop, Wichert Koopman, Kees van Zelderen, Kees van Veluw (eindredactie) en Metha van Bruggen (lay out).

Verder werkte aan dit nummer mee: Renske Loefs

Adres Natuurweidekrant

De Natuurweidekrant, Hoofdstraat 24, 3972 LA Driebergen, tel: 0343-523860
info@denatuurweide.nl - www.denatuurweide.nl

Bestuur Natuurweide:

Voorzitter

Kees van Zelderen

tel: 06-33954124, cvanzelderen@home.nl

Penningmeester

Siebe Anema

tel: 0513-646630

Secretariaat

Louis Bolk Instituut, Driebergen

tel 0343-523860, info@denatuurweide.nl

Bedrijfsnetwerk

Biologische

Melkveehouderij

Bedrijfsnetwerk Biologische Melkveehouderij:

Coördinatie Edith Finke

tel: 06-26518704

e-mail: e.j.finke@dlv.nl

